Visit us at www.marugujarat.in

Union Public Service Commission (UPSC) Civil Services Examinations (2013 ની નવી પદ્ધતિ મુજબ)
(A) સિવિલ સર્વિસિસ હેઠળની પ્રમુખ સેવાઓ
• ઈન્ડિયન એડમિનિસ્ટ્રેટિવ સર્વિસ (આઈ.એ.એસ.)
• ઈન્ડિયન પોલીસ સર્વિસ (આઈ.પી.એસ.)
• ઈન્ડિયન પી એન્ડ ટી એકાઉન્ટસ એન્ડ ફાઈનાન્સ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન ઓડિટ એન્ડ એકાઉન્ટ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન કસ્ટમ્સ એન્ડ સેન્ટ્રલ એકસાઈઝ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન ડિફેન્સ એકાઉન્ટસ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન રેવન્યુ સર્વિસ (આઈ.આર.એસ.)
• ઈન્ડિયન ઓર્ડિનન્સ ફેકટરીઝ સર્વિસ (નોનટેકનીકલ)
• ઈન્ડિયન પોસ્ટલ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન સિવિલ એકાઉન્ટસ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન રેલવે ટ્રાફિક સર્વિસ
• ઈન્ડિયન રેલવે પર્સોનલ સર્વિસ
• રેલવે પ્રોટેકશન ફોર્સ
• ઈન્ડિયન ડિફેન્સ એસ્ટેટસ સર્વિસ
• ઈન્ડિયન ટ્રેડ સર્વિસ
• સેન્ટ્રલ ઈન્ડ્રસ્ટ્રીયલ સિકયુરિટી ફોર્સ
• સેન્ટ્રલ સેક્રેટરિયેટ સર્વિસ
• રેલવે બોર્ડ સેક્રેટરિયેટ સર્વિસ
• આર્મ્ડ ફોર્સિસ હેડકવાટર્સ સિવિલ સર્વિસ
• કસ્ટમ અપ્રેઝર્સ સર્વિસ
• પોંડિચેરી સિવિલ સર્વિસ
• કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશોની સિવિલ સર્વિસ
(B)સિવિલ સર્વિસિસ પરીક્ષા કોણ આપી શકે ?
• રાષ્ટ્રીયતા : ઈન્ડિયન એડમિનિસ્ટ્રેટિવ સર્વિસ અને
ઈન્ડિયન પોલીસ સર્વિસ માટે ઉમેદવાર ભારતીય નાગરિક હોવું ફરજિયાત છે.

www.marugujarat.in

- **ઉંમર :** ઉમેદવાર 21 વર્ષથી ઉપર તથા 30 વર્ષથી ઓછી ઉંમરનો હોવો જોઈએ. જેનો આધાર જે તે વર્ષના ઓગષ્ટની 1લી તારીખ રહેશે. પાછલી વય મર્યાદામાં અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને પાંચ વર્ષ અને અન્ય પછાત વર્ગોના ઉમેદવારોને ત્રણ વર્ષની છુટ આપવામાં આવી છે.શારરીક રીતે અપંગ ઉમેદવારોને મહત્મમ વય મર્યાદામાં 10 વર્ષની છુટ આપવમાં આવી છે તથા આ ઉમેદવારોને કોઈ સંજોગોમાં સહાયક લેખક આપવામાં આવતો નથી.
- **ન્યૂનતમ શૈક્ષણિક લાયકાત :** ઉમેદવારે ભારત સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર ધ્વારા સ્થપાયેલ કોઈપણ વિશ્વવિદ્યાલયમાંથી **સ્નાતકની પદવી** પ્રાપ્ત કરેલ હોવી જોઈએ અથવા T.Y. ચાલુ હોયતો અરજી કરી શકે.
- **(C)પ્રયત્નોની સંખ્યા**
  સિવિલ સર્વિસિમાં સામાન્ય કેટેગરીવાળા (જનરલ) ઉમેદવારો વધુમાં વધુ ચાર પ્રયત્નો (ટ્રાયલ) આપી શકશે. અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારો માટે પ્રયત્નોની કોઈ મર્યાદા નથી.અન્ય પછાત વર્ગો ના ઉમેદવારો માટે સાત પ્રયત્નો રહેશે.એટલે કે અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓ 35 વર્ષ સુધી મહત્મમ સાત પ્રયત્નો આપી શકે છે.

(D) ફી અને ફોર્મ :

દર વર્ષે જાન્યુઆરી / ફેબ્રુઆરી માસમાં

આ પરીક્ષા માટે યુ.પી.એસ.સી.ના ફોર્મ

બહાર પાડવામાં આવે છે.

SC/ST/ મહિલાઓ PH ના ઉમેદવારોને ફી માફી આપવામાં આવે છે.

(E) પરીક્ષા પદ્ધતિ અને માળખું :

આ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા ત્રણ તબક્કાઓમાં વહેંચાયેલી છે.

(i) પ્રિલિમનરી પરીક્ષા

(ii) મુખ્ય પરીક્ષા અને

(iii) ઈન્ટરવ્યુ

પ્રિલિમનરી પરીક્ષામાં બે બહુવિકલ્પ પ્રકારના હેતુલક્ષી પ્રશ્નપત્રો હોય છે.
પ્રિલિમનરી પરીક્ષા એ માત્ર સ્ક્રીનીંગ ટેસ્ટ છે. આ પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણ અંતિમ મેરિટ લિસ્ટમાં ગણવામાં આવતા નથી.મેરિટ લિસ્ટમાં ગણવામાં આવતા નથી.પ્રિલિમનરી પરીક્ષાનો હેતુ મુખ્ય પરીક્ષા માટે ઉમેદવારની ગુણવત્તા ચકાસવા માટેનો જ હોય છે.જે તે વર્ષે જેટલા ઉમેદવારોની ભરતી કરવાની હોય તેનાં કરતા બારથી તેર ગણાં ઉમેદવારોની પસંદગી મુખ્ય પરીક્ષામાં બેસવા માટે કરવામાં આવતી

www.marugujarat.in

હોય છે.

લેખિત પરીક્ષામાં વર્ણનાત્મક પ્રકારનાં 9 (નવ) પ્રશ્નપત્રો હોય છે.જે ઉમેદવારોએ મુખ્ય પરીક્ષામાં UPSC એ નક્કી કરેલા ગુણ મેળવ્યા હોય, તેમને જ ઈન્ટરવ્યૂ માટે બોલાવવામાં આવે છે.

લેખિત પરીક્ષા (1750) અને ઈન્ટરવ્યુ (275 ગુણ) માંથી મેળવેલા ગુણોનો સરવાળો કરીને અંતિમ મેરિટ લીસ્ટ બનાવવામાં આવે છે. આ મેરિટ લિસ્ટમાં આવેલ ક્રમ મુજબ ઉમેદવારને તેની પસંદગી પ્રમાણે વિવિધ સેવાઓમાં સ્થાન આપવામાં આવે છે.

પ્રારંભિક અને મુખ્ય પરીક્ષા માટેના વિષયો અને તેનું માળખું :

(અ) પ્રીલીમીનરી પરીક્ષા (હેતુલક્ષી પ્રકાર)	
આ પરીક્ષા બે પ્રશ્નપત્રોમાં વહેચાયેલી છે.	
પ્રશ્નપત્ર - ૧ General Studies	
(ફરીજીયાત) (૨ કલાક)	૨૦૦ ગુણ
પ્રશ્નપત્ર – ૨ General Aptitude	
(ફરીજીયાત) (૨ કલાક)	૨૦૦ ગુણ
	કુલ : ૪૦૦ ગુણ

નોંધ: પ્રશ્નપત્રોની રચના હિન્દી અને અંગ્રેજી એમ બે ભાષાઓમાં કરવામાં આવે છે.

- Paper – I General Studies (200 marks/2 hours)
  Current events of national and international importance
- History of India and Indian National Movement
- Indian and World Geography-Physical, Social,Economic geography of India & the world.
- Indian Polity and Governance – Constitution, Political System, Panchayati Raj, Public Policy,Rights Issues, etc.
- Economic and Social Development – Sustainable Development, Poverty,Inclusion, Demographics, Social Sector Initiatives etc.
- General Issues on Environmental ecology, Bio-diveristy and Climate Change - that do not require subject specialization
- General Science.

www.marugujarat.in

Paper- II General Aptitude 200 marks/2 hours)

- Comprehension
- Interpersonal skills including communikation skills,
- Logical reasoning and analytical ability
- Decision making and problem solving
- General mental ability
- Basic mumeracy (numbers and their relations, orders of magnitude etc.) (Class X levelF, Data interpretation (charts, graphs, tables, data sufficiency etc. - Class X level)
- English Language Comprehension skills (Class X level).

(B) મુખ્ય પરીક્ષા : (લેખિત પરીક્ષા)

પ્રશ્નપત્ર A : ભાષા (300) ગુણ (ફકત પાસ થવું જરૂરી)

(બંધારણમાં માન્ય પૈકીની ફકત એક ભાષા પસંદ કરવી પડે. જેમાં ગુજરાતી ભાષાનો સમાવેશ છે)

પ્રશ્નપત્ર B : અંગ્રેજી (300) ગુણ (ફકત પાસ થવું જરૂરી)

પ્રશ્નપત્ર 1 : નિબંધ	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 2 : જનરલ સ્ટડીઝનું પ્રશ્નપત્ર-1	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 3 : જનરલ સ્ટડીઝનું પ્રશ્નપત્ર-2	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 4 : જનરલ સ્ટડીઝનું પ્રશ્નપત્ર-3	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 5 : જનરલ સ્ટડીઝનું પ્રશ્નપત્ર-4	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 6 : વૈકલ્પિક વિષયનું પ્રશ્નપત્ર-1	(250) ગુણ
પ્રશ્નપત્ર 7: વૈકલ્પિક વિષયનું પ્રશ્નપત્ર-2	(250) ગુણ
	કુલ **1750**ગુણ

મુખ્ય પરીક્ષા માટેના વૈકલ્પિક વિષયોની યાદી :

1.એગ્રિકલ્ચરલ(કૃષિ) 2.એનિમલ હસ્બન્ડરી એન્ડ વેટરનરી સાયન્સ 3. એન્થ્રોપોલોજી (માનવ વિજ્ઞાન) 4.વનસ્પતિશાસ્ત્ર (Botany) 5.રસાયણશાસ્ત્ર (chemistry) 6. પ્રાણીશાસ્ત્ર (zoology) 7. ભૂસ્તરશાસ્ત્ર (geology) 8. ભૌતિકશાસ્ત્ર (physics) 9. ગણિતશાસ્ત્ર (maths) 10. આંકડાશાસ્ત્ર (statastics) 11. અર્થશાસ્ત્ર (Economiscs) 12. સમાજશાસ્ત્ર (sociology) 13. રાજયશાસ્ત્ર

www.marugujarat.in

અને આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો 14. માનવશાસ્ત્ર (psychology) 15.સિવિલ એન્જિનીયરિંગ 16. ઈલેકટ્રીકલ એન્જિનીયરિંગ 17. મિકેનિકેલ એન્જિનીયરિંગ 18. વાણિજય અને નામું (કોમર્સ એકાઉન્ટસી)
19. ભૂગોળ (geography) 20. ઈતિહાસ (history) 21. કાયદો (law) 22. સંચાલન 23. મેડિકલ સાયન્સ 24. તત્વજ્ઞાન (philosophy) 25. જાહેર વહીવટ (Public Admini.) 26. આ ભાષાઓ પૈકી ગમે તે એકનું સાહિત્ય : અરેબિક/પર્શિયન/ચાઈનીઝ(ચીની)/જર્મન/ઉર્દુ/હિન્દી/બંગાળી/કોંકણી/ફ્રેંન્ચ/લમયાલમ/ગુજરાતી/પાલી/કાશ્મીરી/સંસ્કૃત/મરાઠી/તેલુગુ/ઉડિયા/આસામી/પંજાબી/અંગ્રેજી/તામિલ/રશિયન/કન્નડ/મણિપુરી/નેપાળી/ જે ઉમેદવારે ગુજરાતી સાહિત્ય સાથે સ્નાતક કરેલ હોય તેવા ઉમેદવારો ગુજરાતી સાહિત્ય વૈકલ્પિક વિષય તરીકે રાખી શકશે. **નોંધ :–**(i) પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્રો નિબંધ પ્રકારના રહેશે. (ii) દરેક પ્રશ્નપત્ર ત્રણ કલાકનું રહેશે.

પરીક્ષાનું માધ્યમ :– મુખ્ય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રોના જવાબો અંગ્રેજી/હિન્દી/ગુજરાતીમાં લખી શકશે.

ઈન્ટરવ્યૂ (275 ગુણ) આખરી પસંદગી મુખ્ય પરીક્ષાના 1750 ગુણ + 275 ગુણ એમ કુલ 2025 ગુણમાંથી મેળવેલા કુલ ગુણને આધારે પસંદગી થાય છે.

www.marugujarat.in